

Avrupa Ülkelerinde Grup Ortamında Mesleki Rehberlik

Sentez Raporu

NAVIGUIDE
LLP-LDV-TOI-11-AT-001011-AT-0010

Ulusal Koordinatör: Nuala Whelan
Yazarlar: Julie McCafferty
Anne McCluskey
Proje: NAVIGUIDE
www.naviguide.net

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. YÖNETİCİ ÖZETİ	1
3. GENEL OLARAK REHBERLİK HİZMETLERİ.....	3
4. REHBERLİK TÜRLERİ: BİREYSEL VE GRUP	12
5. ULUSAL PAYDAŞLAR	14
6. YETERLİLİK VE REHBERLERİN İLERİ EĞİTİMİ	15
7. KARİYER DANIŞMANLARINA YÖNELİK MEVCUT AĞLAR.....	17
8. MEVCUT YÖNTEMLER, ÖRNEĞİN EL KİTAPLARI, VERİ TABANLARI, KAYNAKLAR, vs.	18

1. GİRİŞ

Naviguide, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Leonardo da Vinci Yenilik Transferi projesidir. Projenin amacı, resmi olarak Avusturya Kamu İstihdam Kurumu AMS'ye (www.forschungsnetzwerk.at) ait olan "rehberlik yöntemleri" veritabanını Avrupa rehberlik sistemine transfer etmek ve veritabanının kullanımını yaygınlaştırmaktır. Naviguide Projesi rehberlik yöntemleri veritabanını Avrupalı kariyer danışmanları için ortak bir bilgi alanı olarak oluşturmayı hedeflemektedir. Zira pek çok çalışma tarafından ortaya konulduğu üzere Avrupa rehberlik hizmeti farklı eğitim türlerinden etkilenmektedir. Proje kapsamında 100 rehberlik yöntemini içeren CD-ROM'lar, yöntemler rehberlik el kitabı ve ortak ülkelerin (Avusturya, Hırvatistan, Fransa, İrlanda, Polonya, Türkiye) dillerinde hazırlanacak olan online yöntemler veritabanı oluşturulacaktır.

Proje kapsamında proje ortağı ülkelerin tümü kendi ülkelerindeki rehberlik hizmetlerinin durumunu içeren birer rapor hazırlamışlardır. Bu sentez raporun amacı ülke raporlarını özetlemek ve ortak ülkelerdeki rehberlik hizmetlerinin benzer ve farklı yönleri ile gelecekte ortaya çıkabilecek zorlukları ortaya koymaktır.

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

Raporun ilerleyen bölümlerinde Naviguide Projesi ortak ülkelerindeki rehberlik durumuna ilişkin genel bir bakış sunulacaktır. Rehberlik hizmetlerinin sunumu ve grup ortamında rehberliğe yönelik bilgilere değinilecektir. Ayrıca rehberlik sürecinde yer alan paydaşlara yönelik bir özet de ilerleyen bölümlerde yer almaktadır. Raporda daha sonra rehberlik yeterliliklerine ve her bir ortak ülkedeki mevcut rehberlik ağlarına değinilecektir. Son olarak danışmanların güncel yöntem ve bilgiye ayak uydurmak için kullandıkları yöntemler tanımlanacaktır.

Katılımcı ülkeler Avusturya, Hırvatistan, Fransa, İrlanda, Polonya ve Türkiye'dir. Bu ülkelerdeki rehberlik sisteminin ortak yönleri mevcuttur ancak özellikle rehberlik hizmetinin sunumuna yönelik daha sonra bu raporda da değinilecek bazı farklılıklar bulunmaktadır.

- Bütün ülkelerde eğitim sektörünü ve işgücü piyasasını hedefleyen belirgin hizmetler ve kurumlar bulunmaktadır. Her bir ülkedeki özel hizmetler dışlanmış veya sosyal dışlanma riski taşıyan grupları hedeflemektedir. Ulusal rehberlik politikaları ve sistemlerinin olumlu ve olumsuz yönleri ülkelere göre oldukça değişiklik göstermektedir. Ancak standart eğitim ve yeterlilik sistemlerinin yoksunluğunun yarattığı sorunlar tüm ülkelerde ortak gibi görünmektedir.
- Grup ortamında rehberlik hizmetleri, rehberlik hizmetlerinin büyük bölümünün bireysel olarak sunulduğu Hırvatistan haricinde tüm ortak ülkelerde mevcuttur. Danışmanlar ve faaliyetler arasındaki etkileşim grup ortamında rehberliği bireysel rehberlikten ayıran önemli faktörlerden biridir. Görünüşe göre grup rehberliğinin yararları ve bireysel rehberlik ile grup rehberliğinin birbirini tamamladığı tüm ülkelerde anlaşılmıştır. Grup rehberliği hizmetlerine daha çok önem verilmesinin rehberlik hizmetlerinin geneli açısından daha faydalı olacağı söylenebilir. Ayrıca, e-danışmanlık/sanal rehberlik hizmetleri Avusturya, Türkiye ve Hırvatistan'da giderek daha popüler olmaktadır. Bu alan diğer Avrupa ülkeleri için de potansiyel taşımaktadır.

- Rapordaki ülkelerin tümünde rehberlik sürecinde çok çeşitli paydaşlar yer almaktadır. Bunların arasında hükümet, kamu istihdam hizmetleri, okullar, üniversiteler, diğer eğitim hizmeti sağlayıcıları, bağımsız rehberlik organizasyonları/dernekleri ve özel kuruluşlar yer almaktadır. Bu kurumlar bireylerin eğitim ve kariyer hedeflerine ulaşmaları ve potansiyellerini tam anlamıyla kullanmalarını sağlamak için yüksek kalitede rehberlik hizmeti sunmak için çabalamaktadır.
- İrlanda, Fransa, Polonya, Türkiye ve Avusturya'da kariyer danışmanlığında belirli dereceler/lisansüstü eğitimler olmasına rağmen, genel olarak ortak ülkelerdeki kariyer danışmanları özellikle psikoloji, pedagoji ve sosyal bilimler alanlarında lisans derecesine sahiptir. Sürekli Profesyonel Gelişim'e gelirse (Continuos Professional Development-CPD) Hırvatistan hariç diğer ülkelerde kariyer danışmanlarının Sürekli Profesyonel Gelişim'e katılım göstermeleri zorunlu değildir. Proje ortağı ülkelerin büyük çoğunluğunda rehberlik yeterlilikleri ve eğitimine yönelik mevzuat olmamasına rağmen, bu durumun sunulan rehberlik hizmetinin profesyonelliği ve kalitesi ile doğrudan ilgili olduğuna yönelik güçlü göstergeler bulunmaktadır.
- Bahsedilen tüm ülkelerde kariyer danışmanlarının bilgi alışverişinde bulunabilmeleri ve iyi uygulamaları paylaşabilmelerine olanak veren ulusal ve uluslar arası ağlar bulunmaktadır. Rehberlik dernekleri, ulusal rehberlik forumları ve çeşitli rehberlik kurumları ulusal düzeyde çeşitli organizasyonlar ve konferanslar düzenlerken tüm ülkelerin üye olduğu Euroguidance Ağı ve Avrupa Yaşamboyu Rehberlik Politika Ağı (ELGPN) bu işlevi uluslar arası düzeyde gerçekleştirmektedir.
- Bilgiye erişim sağlamak ve güncel gelişmeleri takip etmek amacıyla kullanılan yöntemlere gelince temel olarak formal yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Ancak İrlanda ve Fransa'da danışmanların bilgilerini güncel tutmak için informal araçlar da kullanılmaktadır. Danışmanları yeni yöntemler ve kaynaklar hakkında bilgilendirebilmek amacıyla online kaynakların kullanımı giderek daha önemli hale gelmektedir. Fransa bu konuda girişimlere yeni başlamakla birlikte, daha çok ülkenin bilgi paylaşımını sağlamak ve danışmanların rehberlikle ilgili yeni gelişmeleri takip etmelerini sağlamak amacıyla sosyal ağların kullanımını teşvik etmesi önerilmektedir.

3. GENEL OLARAK REHBERLİK HİZMETLERİ

	Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?	Hedeflenen kitle kimdir?	Ulusal Politika Hedefleri	Olumlu/Olumsuz Yönleri
İrlanda	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim&Beceri Departmanı aracılığıyla ortaöğretimde rehberlik ve danışmanlık, Eğitim &Beceri Departmanı altında Solas aracılığıyla Yetişkin Eğitsel Rehberlik Girişimi (2012 itibariyle), Ulusal İstihdam Hizmeti: Ulusal İstihdam ve Yetkilendirme Hizmeti (NEES) (2012 itibariyle) (Eski adıyla FÁS), Üçüncü düzey eğitim 	<ul style="list-style-type: none"> 12/13-18 yaşında ortaöğretimde okuyan öğrenciler Okuryazarlık, Mesleki Eğitim Fırsatları Tasarısı ve Toplum Eğitim Katılımcıları 15 yaş ve üstü Kısa ve uzun dönemli işsizler ve işsiz kalma riski altında olanlar 17 yaş ve üstü üçüncü düzey kurumlarda öğrenci olanlar 	<ul style="list-style-type: none"> Kaliteli rehberlik hizmetlerinin sunumu eğitim ve beceri eğitimi politikası kapsamında desteklenmektedir; rehberlik artık İrlanda'nın ekonomik olarak iyileşmesini ve gelecek refahını sağlamanın anahtarı olarak görülmektedir. İrlanda entegre edilmiş istihdam hizmetleri& eğitim modeli, NEES ve Solas, geliştirme sürecindedir. Rehberlik hizmetlerinin hedefleri kamu kurumlarının özellikle de Eğitim&Beceri Departmanının stratejik planlarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. 	<p><i>Olumlu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> NCGE'nin politikası tüm grupları kapsayan bir rehberlik hizmetine odaklanmaktadır. Uygulamada çok çeşitli rehberlik hizmetleri bulunmaktadır. <p><i>Olumsuz:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hizmetlerin bazılarında değişen standartlar. Yeterlilikler, hiç yeterlilik şartı olmamasından master düzeyinde yeterlilik şartına kadar değişmektedir.

	<p>kurumlarında Kariyer Danışmanlığı Hizmetleri</p> <ul style="list-style-type: none"> İşsizlik Kaynak Merkezi Özel İstihdam Kurumları Gençlik Bilgi Hizmetleri Özel hizmetler: <ul style="list-style-type: none"> OPEN Crosscare Göçmen Projesi Spirasi Work 4U 	<ul style="list-style-type: none"> 18 yaş ve üstü işsizler Tüm yaş grupları Yaş 15-25 Tek ebeveynli aileler (One Parent Families) Sığınmacılar, mülteciler ve diğer dezavantajlı göçmen gruplar Sığınmacılar, mülteciler ve diğer dezavantajlı göçmen gruplar Engelli gruplar 		
Hırvatistan	Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?	Hedeflenen kitle kimdir?	Ulusal Politika Hedefleri	Olumlu/Olumsuz Yönleri
	<ul style="list-style-type: none"> Hırvatistan İstihdam Servisi (CES) İlköğretim&ortaöğretim okulları 	<ul style="list-style-type: none"> Temel ve ortaöğretimin son yılındaki öğrenciler, üniversite öğrencileri, işverenler, işsizler ve iş arayanlar İlköğretim&ortaöğretim öğrencileri 	<ul style="list-style-type: none"> Yaşamboyu Öğrenme Kariyer Rehberliği ulusal forumu 2012 yılında kurulacaktır ve ulusal bir strateji hazırlaması beklenmektedir. Hırvat hükümeti Yaşamboyu Öğrenme Kariyer Rehberliği 	<p><i>Olumlular:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ortaklık temelli modellere yönelik farkındalık çalışmaları ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde yapılmaya başlanmıştır. CES'in mesleki rehberlik ve seçim hizmetlerinde kalite

	<ul style="list-style-type: none"> Özel kurumlar&Sivil toplum örgütleri Özel hizmetler: CES 	<ul style="list-style-type: none"> Tüm gruplar Engelliler, bağımlılar, gelişimsel, sağlık, öğrenme ve davranış sorunları olan öğrenciler 	<p>hizmetlerinin planlanması ve sunulması için gereken işgücü piyasasının meslek ve beceri ihtiyaçlarını izleme, analiz etme ve tahmin etme düzenlemesini kabul etmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Formel ve informal öğrenmeyi tanımak ve geçerliliğini onaylamak için gereken sistemin hazırlanmasını içeren Hırvatistan Yeterlilik Çerçevesinin geliştirilmesi 	<p>standartları uygulaması standardizasyon ve daha görünür ve şeffaf kariyer rehberliği hizmetlerinin sunumuna olanak tanımaktadır.</p> <p><i>Olumsuzlar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitim ile ilgili yasalarda kariyer rehberliği yeterince detaylandırılmamıştır. Okullarda daha çok işe alım özelliği Okullardaki kariyer danışmanlarının eğitimi Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanmamaktadır. Okullarda rehberlik hizmetinde Bilgi ve İletişim teknolojilerinin kullanımı azdır.
Fransa	Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?	Hedeflenen kitle kimdir?	Ulusal Politika Hedefleri	Olumlu/Olumsuz Yönleri
	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim Bakanlığı- Conseillers d'orientation professionnelle" (COP) Kariyer Danışmanları 	<ul style="list-style-type: none"> Eğitimdeki gençler 	<ul style="list-style-type: none"> 16-26 yaşındaki gençlere yönelik hazırlanmış iş sözleşmeleri veya özellikle ayarlanmış sözleşmeler 	<p><i>Olumlu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fransız rehberlik sisteminin finanse edilmesi eğitimi tamamlayan yetişkinlerin

	<ul style="list-style-type: none">• Özel kurumlar (bilan d'orientation scolaire)• Üniversiteler• Kamu istihdam hizmetleri; Missions Locales• İşsizlere yönelik Fransız ulusal ajansı: "Pôle Emploi" & "Pôle Emploi" yüklenicileri• Özel ajanslar	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciler• Üniversite öğrencileri• Okuldan ayrılan gençler ve 26 yaşının altındaki işsiz gençler• İşsizler• Çalışanlar	<ul style="list-style-type: none">• Gençlerin niteliklerini arttırmak• Kıdemli çalışanların işlerini korumaları için destekleyici araçlar• İşten atılan çalışanlar için işini koruma hizmetleri• İstihdam ve becerilerin geliştirilmesi yaklaşımının uygulanması• Tüm bireylerin kurslara ve beceri geliştirme eğitimlerine katılımını kolaylaştırma hizmetleri• Güvenceli esneklik: işsizlik süresince geliştirilmiş sosyal güvenlik ve rehberlik hizmetleri daha esnek bir iş gücü piyasası sağlar.	<p>rehberlik hizmetlerinden faydalanmasını sağlar.</p> <ul style="list-style-type: none">• 'bilan de competences' hizmeti (Rehberlik hizmeti ile bütünleşmiş becerilerin değerlendirilmesi) çalışanların bir hakkıdır.• Rehberlik alanında araştırmalar <p>Olumsuz:</p> <ul style="list-style-type: none">• -Deneyimle elde edilen becerilerin geçerliliğinin onaylanması sistemi az vasıflı bireyler için kolaylıkla erişilebilir bir hizmet değildir çünkü bu hizmet pek çok yazılı materyal gerektirmektedir.• Fonların karışıklığı bireylerin ihtiyaç duydukları rehberlik hizmetlerinden faydalanmalarına yönelik cesaretlerini kırabilir.• -Ekonomik kriz ve yüksek işsizlik oranları nedeniyle Pole Emploi ajansında görev yapan kariyer danışmanları işsizlere kaliteli hizmet vermekte zorluk
--	--	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> Özel hizmetler: APEC: Yönetici istihdam ajansı (Agency for the employment of managers) 	<ul style="list-style-type: none"> İşsiz kalmış yüksek nitelikli bireyler 	<ul style="list-style-type: none"> İstihdamı ve eğitimi iyileştirmek ve mesleki entegrasyonu sağlamak amacıyla uygulanan Avrupa programları Girişimciliği desteklemek (İşletmelerin kurulması ve desteklenmesi) 	çekmektedir.
Türkiye	<p>Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?</p> <ul style="list-style-type: none"> Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel hizmetler: İŞKUR MEB 	<p>Hedeflenen kitle kimdir?</p> <ul style="list-style-type: none"> İşsizler, iş arayanlar, kadınlar, gençler İlköğretim ve ortaöğretim öğrencileri Engelliler, hükümlüler Engelli öğrenciler, özel yetenekli ve üstün zekâlı 	<p>Ulusal Politika Hedefleri</p> <ul style="list-style-type: none"> Rehberlik hizmetlerinin verimini ve etkisini arttırmak amacıyla İŞKUR' da ki kariyer danışmanı sayısına her yıl 1000 yeni danışman eklemek Eğitim sektöründeki rehberlik hizmetlerinin kalitesini ve sayısını arttırmak ve bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak tüm öğrencileri izlemek 	<p>Olumlu/Olumsuz Yönleri</p> <p>Olumsuz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kariyer danışmanlığı eğitimindeki standardizasyon eksikliği Grup ortamında rehberlik hizmetlerinin eksikliği Yeni kurulan şehir üniversiteleri standardize edilmiş kaliteli eğitim sunmamaktadır ve bu nedenle yeni mezun olan kariyer danışmanları düşük niteliklere sahip olarak mezun olmaktadır. Uluslar arası meslek standartları henüz oluşturulmamıştır. MEB: Bilgilendirme ve rehberlik hizmetleri çeşitli ve esnek

		çocuklar& yetimler		değildir. Ayrıca ölçme araçları yeterli değildir. • İŞKUR: Daha fazla uzmana ihtiyacı var ve rehberlikte BİT kullanımı yeterli değil.
	Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?	Hedeflenen kitle kimdir?	Ulusal Politika Hedefleri	Olumlu/Olumsuz Yönleri
Polonya	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı (Kamu İstihdam Hizmeti) Milli Eğitim Bakanlığı Üniversiteler 	<ul style="list-style-type: none"> İşsizler Çocuklar ve öğrenciler Üniversite öğrencileri ve mezunları 	<ul style="list-style-type: none"> Profesyonel kariyer danışmanlığı hizmetlerini insan yaşamının her evresinde ulaşılabilir kılmak Öğrencilere rasyonel olarak kariyer seçme becerileri kazandırmak için Eğitimleri sırasında öğrencilere ekonomik problemler ve iş piyasasına giriş problemleri hakkında bilgi vermek Meslek liselerine ve meslek enstitülerine meslek danışmanlığını tanıtmak Mesleki bilginin yaygınlaşabildiği bir sistem yaratmak ve rehberlik 	<p>Olumsuz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekonomi ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlar arasındaki işbirliği eksikliği Mesleki rehberlik sisteminin işverenlerle güçlü bir bağlantısının olmaması Okullarda verilen eğitim genellikle işgücü piyasasından kopuktur. Mesleki Eğitimdeki Mesleklerin Sınıflandırılması işgücü piyasasının değişen koşullarına ayak uyduramamıştır. Ekonomi Bakanlığı dışında faaliyet gösteren kariyer danışmanlarını destekleyen kurumların eksikliği

	<ul style="list-style-type: none"> Gönüllü İşgücü Ekipleri Özel hizmetler: Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı (Kamu İstihdam Hizmeti) Ulusal Güvenlik Bakanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Çeşitli Sosyal dışlanma riski altındaki gençler Profesyonel askerler& eski askerler 	<p>hizmetlerinin kalitesini ve ulaşılabilirliğini artırmak.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tüm Avrupa'da ve her düzeyde güvenilir bilgilendirmenin ve eğitim imkanlarına ilişkin rehberliğin yaygınlaşmasını sağlamak 	
Avusturya	Rehberlik Hizmetini Kim Sunuyor?	Hedeflenen kitle kimdir?	Ulusal Politika Hedefleri	Olumlu/Olumsuz Yönleri
	<ul style="list-style-type: none"> Üniversiteler ve Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri (UASs): Öğrenci Psikolojik Danışmanlık Merkezleri (Bilim ve Araştırma Bakanlığı'na bağlı); Kariyer Merkezleri; UASs, UASs Konseyi, Avusturya UASs Derneği, Avusturya Ulusal Öğrenci Birliği, vs. Okullar: Zorunla rehberlik dersleri, öğrenci danışmanları ve Okul Psikoloji Servisi 	<ul style="list-style-type: none"> Üniversite öğrencileri& mezunlar Öğrenciler 	<ul style="list-style-type: none"> Avusturya rehberlik sistemindeki zayıflıkları çözmek ve ulusal rehberlik stratejisini benimsemek 	<p><i>Olumlu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aktörlerin olumlu tavrı Aktörler arasında yakın işbirliği <p>Sosyal partnerlerin aktif katılımı</p> <ul style="list-style-type: none"> Okulda zorunlu & 3-düzeyle eğitim ve yönlendirme modeli

	<p>(Avusturya Eğitim, Sanat ve Kültür Bakanlığı'na bağlı)</p> <ul style="list-style-type: none">• Sosyal partnerler (örneğin odalar)• Kamu istihdam hizmeti (AMS)• Yetişkin eğitim merkezleri• Özel kurumlar, özel ilgi grupları, sendikalar, yerel kurumlar, vs.• Özel hizmetler:• Kar amacı gütmeyen kurumlar	<ul style="list-style-type: none">• Çeşitli• İş veya çıraklık arayan insanlar• Çeşitli• Çeşitli• Yaşlı iş arayanlar, işgücü piyasasına dönen kadınlar, kızlar/erkekler (cinsiyete özel hizmetler), engelliler, vs.		<ul style="list-style-type: none">• Yetişkin eğitimi sektöründe rehberliğe yönelik kurumların sınırlarını aşan çalışmalar <p><i>Olumsuz:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Eğitim ve kariyer seçimi ile ilgili pek çok sorun eğitim sistemindeki erken ayrışmadan kaynaklanmaktadır.• Öğretmen eğitimindeki eksikliğe bağlı olarak okullarda entegre edilmiş rehberlik dersleri modeli yeterince işe yaramamaktadır.• Okullarda bireysel rehberlik hizmeti sunumu sınırlıdır.• Yüksek öğretimde danışmanlık hizmetleri yeterince gelişmemiştir.• Yetişkin eğitimi alanında danışmanların eğitiminin
--	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none">Okul Psikoloji Hizmeti	<ul style="list-style-type: none">Okul içerisinde öğrenme, davranış veya sosyal sorunları olan öğrenciler		<p>kalitesinin tutarsız olması</p> <ul style="list-style-type: none">Ulusal düzeyde kurumlar arası işbirliği zayıftır.
--	--	---	--	--

4. REHBERLİK TÜRLERİ: BİREYSEL VE GRUP

İrlanda'da sunulan rehberlik hizmetinin büyük bölümü bireysel rehberlik hizmetidir. Ortaöğretimde rehberlik hizmeti bireysel ve/veya grup rehberliği olarak sunulmaktadır. Öğrencilere mesleklerle ilgili bilgi sunulmakta ve öğrencilerin ilgileri, eğilimleri ve karakter özelliklerini ölçme amacıyla psikometrik testler uygulanmaktadır. Ayrıca proje temelli çalışma ve ekip çalışması ile grup ortamında kariyer fırsatları hakkında tartışma ortamı yaratılmaktadır. Yetişin Okuryazarlığı, Mesleki Eğitim Fırsatları Programı (Vocational Training Opportunity Schemes -VTOS) ve Toplum Temelli Eğitim Girişimleri gibi programlara katılan veya katılmayı düşünen yetişkinleri hedefleyen yetişkin Eğitsel Rehberlik Girişimi (The Adult Educational Guidance Initiative -AEGI) yetişkinlerin bilinçli eğitim, kariyer ve yaşam seçimleri yapmalarına yardımcı olmak amacıyla bilgilendirme, bireysel rehberlik ve grup rehberliği hizmetleri sunmaktadır. Ülkenin çeşitli yerlerinde hizmet veren FÁS iş kulüpleri ise iş arayanlara grup rehberliği hizmeti sunmaktadır (NEES hizmetinin uygulamaya konulmasıyla beraber bu iş kulüplerinin geleceği belirsizdir). İş kulüplerinde ve AEGI yöntemleri çerçevesinde verilen grup rehberliği hizmetlerinde tartışmalar ve sunumlar yapılmakta, iş mülakatı simülasyonları ve rol oynama oturumları düzenlenmekte ve alıştırmalar, bilgilendirme seansları ve mülakat hazırlıkları yapılmaktadır. NEES hizmeti ile işsizlik yardımından faydalanan işsizlere için "grup görüşmesi" uygulamasına başlanmıştır. Üç ay sonra bu bireyler "Grup Görüşmesi" seansına gönderilmektedir ve burada kendilerine bilgilendirme yapılmaktadır. Bireylere önlerinde seçenekler ve işsizlik yardımına yönelik sorumlulukları anlatılmakta ve daha sonra bireysel rehberlik ve destek için NEES'e yönlendirilmektedirler. Grup rehberlik oturumları bireylerin bilgi paylaşımı yapmasına, grubun diğer üyeleri ile etkileşime girmesine ve birbirlerinin deneyimlerinden öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Grup rehberliğindeki takım olabilme durumu ise bireylerin motivasyon ve katılımını arttırmakta ve ayrıca özgüvenlerini geliştirmektedir.

Hırvatistan'da kariyer rehberliği hizmetleri "tiered sistemi" ne dayanmaktadır: Sistemin amacı en çok kullanıcı sayısına sahip grup bilgilendirme hizmetinden yararlanmalıdır (bireysel ve grup halinde bilgilendirme, kendi kendine bilgiye ulaşma, bilgisayar yazılımı "Moj izbor" (Benim seçimim); daha az kullanıcı sayısına sahip grup rehberliği oturumlarına katılmalıdır ve en az kullanıcı sayısına sahip grup ise psikolojik rehberlikten sağlık hizmetlerine kadar tüm prosedürden geçmelidir. İstihdam olanakları, işgücü piyasasının durumu, meslekler ve eğitim fırsatları ile ilgili bilgi tüm kullanıcılara Bilgilendirme ve Kariyer Danışmanlığı Merkezleri'nde (CES) sunulmaktadır. 2008-2010 yılları arasında CES aracılığıyla grup kariyer rehberliği hizmetlerinden faydalananların sayısı üç katına çıkmıştır ve sunulan en popüler hizmet olmuştur. CES'te grup rehberliği hizmetleri kariyer yönetim becerilerinin ve aktif iş arama becerilerinin geliştirilmesi şeklinde sunulmaktadır. Öte yandan bireysel kariyer rehberliği hizmetleri işsiz bireyin iş ve bireysel becerilerinin istihdama, eğitime veya rehabilitasyona yönlendirmek amacıyla incelenmesini içermektedir. Üniversitelerde öğrencilere kariyer merkezlerinde bireysel ve grup rehberliği hizmetleri sunulmaktadır. IPA 2007-2011 programı kapsamında İstihdam Hizmeti için daha fazla kullanıcıya ulaşması planlanan elektronik danışmanlık modeli kurulması planlanmaktadır.

Fransa'da bireysel ve grup rehberliği hizmetleri sunulmaktadır ve en maliyetli hizmet bireysel ve kişiye özel verilen rehberlik hizmetidir (örneğin çalışanlara yönelik Bilan de competences). Kamu kurumları tarafından işsizlere yönelik sunulan hizmetler (Pôle Emploi) genellikle grup ve bireysel rehberlik hizmetlerini birlikte vermektedir. İş arama becerilerine yönelik grup rehberliği hizmetleri "TRE" ("Techniques de Recherche d'Emploi") olarak adlandırılmaktadır ve genellikle eğitsel rehberlik ve yansıtma yaklaşımlarını içermektedir. "Bilan de competences" ve "Portefeuille de competences" kapsamında sunulan grup rehberliği hizmetleri bireyin deneyimlerinin analiz edilmesinin yanında

edinilen beceri ve bilginin de incelenmesini içermektedir. Daha sonra yetkinlikler tanımlanmakta ve birey için profesyonel bir proje ve eylem planı hazırlanmaktadır. Grup rehberliği faaliyetleri genellikle daha genel konu ve sorunları ele almaktadır: İşgücü piyasası bilgisi, vb. İrlanda'da ortaya çıkan duruma benzer olarak grup rehberliğinde kullanılan yöntem ve alıştırmaların pek çoğu katılımcılar arasında etkileşime dayandıkları için sadece grup ortamında etkili olmaktadır.

Hırvatistan'daki duruma benzer olarak Türkiye'de İŞKUR internet üzerinden rehberlik hizmeti vermesinin yanı sıra (açık iler, bilgilendirme ve işgücü piyasası, vs.) Mesleki Rehberlik Merkezlerinde bireysel ve grup rehberliği hizmetleri de sunmaktadır. Aktif İşgücü Piyasası Önlemleri Programları (ALMP) Türkiye'de uygulanmıştır ve bireylere ve gruplara yönelik mesleki rehberlik ve yönlendirme hizmetlerini içermektedir; ALMP-2 programı kapsamında işsiz kadınlar ve gençler hedeflenmiştir. Eğitimci ve katılımcılar arasındaki etkileşimin önemi ve kalitesi programlara katılan katılımcılar tarafından vurgulanmıştır.

Polonya'da eğitim kanununa bağlı olarak okulların mesleki rehberlik sistemleri geliştirmeleri zorunludur ve okullar eğitim-öğretimin belirli bir saatini rehberliğe, yaygın olarak grup rehberliği şeklinde, ayırmak zorundadır. Rehberlik hizmetleri danışmanlık, psiko-fiziksel beceriler, kariyer planlama, işgücü piyasası becerileri, iş arama ve kariyer becerileri faaliyetlerini içermektedir. Ortaöğretim okullarında Okul Kariyer Merkezlerinde eğitsel ve mesleki bilgilendirme, kariyer danışmanlığı ve grup faaliyetleri düzenlenmektedir. Bölgesel çalışma ofisleri Bilgi ve Kariyer Planlama Merkezleri ile ortaklık halinde istihdam hizmetlerinde rehberlik sunmakla sorumludur. Burada bireysel rehberlik önemli bir rol oynamaktadır. Bireyin eğilimlerinin belirlenmesi, meslek, kariyer ve eğitim kararı verirken desteklenmesi gerekmektedir. Grup rehberliğinin bir parçası olarak danışmanlar işsizleri işgücü piyasasına girmelerini sağlamak için çalıştaylar düzenlerler. Bu çalıştayların amacı bireylerin becerilerini, karakter özelliklerini, ilgi alanlarını ve mesleki tercihlerini belirlemek ve ayrıca bireyleri iş mülakatlarına hazırlayarak motive etmek ve değişime adapte olmalarını sağlamaktır. Verimliliği korumak ve bütünlük sağlamak için grupların olabildiğince küçük olması gerekmektedir.

Son zamanlarda yapılan bir araştırma sonucuna göre Avusturya'daki rehberlik hizmetleri çoğunlukla bireysel rehberlik şeklinde yapılmaktadır; Danışmanların %56'sı grup oturumları düzenlemeyen danışmanların sadece %7'si bireysel oturumlar düzenlememektedir. Polonya'daki kariyer rehberliği hizmetlerine benzer olarak okullarda rehberlik hizmetleri zorunludur ve bireysel rehberlik hizmetleri öğrenci danışmanları tarafından ve özelleştirilmiş destek sunan Okul Psikoloji Hizmetlerine destek olarak yapılmasına rağmen okullarda kariyer rehberliği hizmetleri çoğunlukla grup rehberliği şeklinde verilmektedir. Avusturya Kamu İstihdam Servisi (AMS) çok çeşitli kariyer rehberliği hizmetleri sunmaktadır. Hırvatistan'daki Bilgilendirme ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi'ne benzer olarak Kariyer Bilgi Merkezleri (BIZ), bireylere meslekler, istihdam olanakları, eğitim ve kurslar hakkında ücretsiz bilgi vermektedir. Ayrıca bu merkezlerde "Samsomat" olarak adlandırılan ve eğitim ve iş olanakları hakkında bilgi edinilebilecek otomatik hizmetler ve "e-iş- odası (eJob-room)" hakkında da bilgi sunulmaktadır. Hırvatistan ve Türkiye'de olduğu gibi, AMS de internet üzerinden "Qualifikations-Barometer" ("Yeterlilik barometresi") ve "Karrierekompass" ("Kariyer pusulası") gibi çeşitli "sanal rehberlik hizmetleri" sunmaktadır. AMS ayrıca "Mesleki rehberlik ve koçluk önlemi (BOCO I)" gibi grup ortamında mesleki yönlendirme hizmetleri sunmaktadır. Kurs üç ana parçadan oluşmaktadır; giriş, mesleki yönlendirme ve hedef oluşturma aşaması ve son olarak çıraklık veya istihdama hazırlanma aşaması.

Raporda değinilen tüm ülkelerde grup ortamında rehberlik hizmeti sunulmaktadır ancak bu ülkelerde rehberlik yine de temel olarak bireysel rehberlik şeklinde sunulmaktadır; Hırvatistan'da son yıllarda grup ortamında rehberlik hizmetlerinde artış olmuştur. Danışmanlar arasındaki etkileşim ve

sonucundaki faaliyetler grup rehberliğini bireysel rehberlik hizmetinden ayırmaktadır. Bireysel rehberlik ve grup rehberliğinin hedeflerinin ve yöntemlerinin farklı olduğu gözlemlenmektedir, ancak yine de bireysel rehberlik ve grup rehberliği birbirlerini tamamlamaktadır. Ayrıca, sanal rehberlik hizmetleri Avusturya, Türkiye ve Hırvatistan'da giderek daha popüler olmaktadır ve bu ülkeler sanal rehberlik alanındaki hizmetlerini genişletmektedir.

5. ULUSAL PAYDAŞLAR

İrlanda'da ulusal rehberlik hizmetine dahil olan paydaşlar: Maliye Bakanlığı, Eğitim&Beceri Bakanlığı, Sosyal Koruma Bakanlığı, Üniversiteler, Teknoloji Enstitüleri, İleri Eğitim Okulları, Yerel Eğitim ve Kurs Kurulları (önceki Mesleki Eğitim Komiteleri), Ortaöğretim Okulları ve Enstitüler, Eğitimde Rehberlik Ulusal Merkezi, Yetişkin Eğitimi Rehberlik Girişimi, Kariyer Danışmanları Enstitüsü, NEES, Solas, Yerel İstihdam Hizmetleri Ağı, IBEC, ICTU, İşverenler, Yerel Toplum Temelli Eğitim Sağlayıcıları, Bireysel Rehberlik Uygulayıcıları ve çok sayıda rehberlik hizmeti kullanıcıları. Bu kurum ve organizasyonlar İrlanda'da rehberlik politikası ve hizmet sunumuna yönelik zaman, para, sorumluluk ve çaba harcamaktadırlar. Bu kilit paydaşlar bireylerin tam potansiyellerine ulaşmaları ve daha iyi bir toplum olmaya yönelik katkıda bulunabilmeleri için bireylerin yaşamları boyunca eğitim, kurs, meslek, kişisel, sosyal ve yaşam seçeneklerinde yardımcı olarak yüksek kalitede ve düşük maliyette kariyer rehberliği hizmetleri beklemektedir.

Hırvatistanda'da ana rehberlik hizmeti sağlayıcıları Hırvatistan İstihdam Hizmeti (CES), özel rehberlik organizasyonları, okullar ve üniversitelerdir. Yatırımlar genellikle farklı görev ve iş grupları tarafından yönetilir ve ulusal olarak veya AB projeleri tarafından fonlanır. İlgili diğer paydaşlar arasında Çalışma ve Emeklilik Sistemi Bakanlığı, Bilim, Eğitim ve Spor Bakanlığı, Mesleki Eğitim ve Öğretim ve Yetişkin Eğitimi Ajansı, Bilim ve Yüksek Öğretim Ajansı, Eğitim ve Öğrenmen Eğitimi Ajansı, Eğitim Geliştirme Enstitüsü yer almaktadır. URIHO (Engelli Bireylerin Rehabilitasyonu ve İstihdamı Kurulu), Zagreb Şehri ve Özürlü Bireylerin Rehabilitasyonu ve İstihdamı Fonu engellilere yönelik rehberlik hizmeti sunan diğer paydaşlardır. Yaşamboyu Öğrenme Kariyer Rehberliği (Lifelong Learning Career Guidance -LLCG) ile işbirliğine dayanan modellere yönelik farkındalık da ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde artmaktadır. Özellikle belirli hedef gruplara yönelik, ister bağımsız ister kamu ile işbirliği içinde, gönüllülük ve özel sektörün hizmetlerinin önemi de artmaktadır.

Fransa'da kilit aktörler yerel devlet ve kamu kurumları (Çalışma ve İş İlişkileri Bakanlığı) ve yerel düzeyde eğitim politikasını planlayan ve uygulayan bölgesel konseylerdir. Service Public de l'Emploi 'nin parçası olan ('SPE') (Kamu İstihdam Hizmeti) bağımsız organizasyonlar da önemli paydaşlar arasındadır, örneğin Pôle Emploi (Ulusal İstihdam Ajansı), MIFE : Maisons de l'emploi/Maison de l'information sur la formation et l'emploi (Eğitim ve İstihdam Bilgi Merkezi) ve PAIO : Permanence d'accueil, d'information et d'orientation (Mesleki Bilgi ve Rehberlik Merkezi). SPE'nin parçası olarak özel gruplara yönelik hizmetler sunan başka bağımsız organizasyonlar da bulunmaktadır, örneğin CIDFF: kadınlar ve ailelere yönelik Centre d'Information et de Documentation des Femmes et des Familles, gençlere yönelik Mission Locale (Yerel Misyon) , ve COTOREP: engellilere yönelik Commission Technique d'Orientation et de Reclassement Professionnel (handicapés) (Rehberlik ve Mesleki Eğitim Teknik Komisyonu). Eğitim Kalite Fonu OPACIF ve OPCA (Organismes Collecteurs Agréés) de eğitim ve eğitime geri çağırmaya yönelik firmaların katkısını almakla sorumlu oldukları için kilit rehberlik aktörleri arasında sayılabilirler. Tüm paydaşların ortak amaçları yüksek işsizlik oranları ile savaşmak, gençlerin işgücü piyasasına girmelerini sağlamak ve düşük nitelikli bireylerin niteliklerini arttırmaktır. Ancak, mevcut ekonomik kriz durumunda bu hedefler söz konusu paydaşların bütçe kesintileri yüzünden sadece slogan boyutunda kalmaktadır.

Türkiye’de rehberlik sürecinde yer alan iki temel kilit aktör bulunmaktadır; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bağlı olan ve istihdam hizmetlerinde rehberlikten sorumlu olan Kamu İstihdam Organizasyonu (ISKUR) ve eğitim sektöründe rehberlik hizmetlerinden sorumlu olan Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). Okuldan iş hayatına geçiş kavramı üniversitelerin yeni keşfettiği bir alandır ve üniversiteler rehberlik faaliyetlerinde giderek artan bir role sahiptir. Ayrıca özel sektör organizasyonları, işveren-işçi sendikaları ve yardım kurumları da rehberlik faaliyetlerinde yer almaktadır.

Avusturya’da eğitim ve mesleki rehberlik hizmetleri sağlayıcıları farklı eğitim kurumları (okullar, üniversiteler, yetişkin ve mesleki eğitim sağlayıcıları), özel ilgi grupları (örneğin odalar) ve Kamu İstihdam Hizmeti (AMS) veya AMS’ye yakın kuruluşlardır. Genel olarak, Avusturya Federal Eğitim, Sanat ve Kültür Bakanlığı okullardaki hizmetlerden sorumludur ve AMS sosyal taraflarla işbirliği içerisinde Çalışma, Sosyal Politika ve Tüketici Koruma Bakanlığı adına faaliyet gösterir. Avusturya’daki sosyal taraflar mesleki rehberlik alanındaki en güçlü kilit oyuncular arasındadır. Son zamanlarda yapılan bir çalışmaya göre çalışmaya katılan 300’ün üzerinde danışmanın işverenleri AMS, Ekonomi Odası, Çalışma Odası ve okullardır.

Bu rapor kapsamında yapılan araştırmaya göre araştırmaya konu olan ülkeler arasında rehberlik sürecine katılan paydaşlar farklılık göstermektedir. Bunların arasında hükümet birimleri, kamu istihdam hizmetleri, okullar, üniversiteler, diğer eğitim sağlayıcıları, bağımsız rehberlik organizasyonları/dernekleri ve diğer özel kurumlar yer almaktadır. Bu organizasyonlar bireylerin eğitim ve kariyer hedeflerine ulaşmaları ve tam potansiyellerini gerçekleştirmeleri için çabalamaktadır.

6. YETERLİLİK VE REHBERLERİN İLERİ EĞİTİMİ

Genel olarak rehberler psikoloji, pedagoji ve sosyal bilimlerde yüksek öğretim derecesine sahiptirler. Ancak İrlanda, Fransa, Polonya, Türkiye ve Avusturya’da kariyer danışmanlığına yönelik dereceler/lisans üstü dersler mevcuttur. Hırvatistan dışındaki ülkelerde kariyer danışmanlarının Sürekli Mesleki Gelişim’e (Continuous Professional Development-CPD) katılmaları zorunlu değildir. Bu raporda tartışılan ülkelerin pek çoğunda danışmanlık yeterlilik ve eğitime yönelik düzenlemeler bulunmamaktadır ancak söz konusu düzenlemelerin rehberlik hizmetlerinin profesyonelliği ve kalitesine katkıda bulunacağına yönelik güçlü kanıtlar olduğu söylenebilir.

İrlanda’da sunulan hizmetlerin hepsinde olmasa da bazılarında (eğitim sektörü) asgari bir yeterliliğe sahip olmak gerekmektedir. Eğitim sektöründe rehberlik hizmeti sunan öğretmenler Cork Üniversitesi, Trinity Koleji Dublin, NUI Maynooth, Dublin Şehir Üniversitesi ve Limerick Üniversitesi tarafından verilen kariyer danışmanlığı lisans üstü derecesine sahip nitelikli öğretmenlerdir. NCGE’nin ikinci düzeyde ve ileri ve yüksek öğretimde kariyer danışmanlarının Sürekli Mesleki Gelişim’e (CPD) katılmalarına yönelik bir süreç devam etmektedir ancak zorunlu değildir. Eğitim ve Beceri Departmanı, Öğretmenlere Yönelik Mesleki Gelişim Hizmeti aracılığıyla da dahil olmak üzere bir dizi farklı kaynaklar aracılığıyla personeline yönelik CPD hizmeti vermektedir. Genellikle istihdam alanında rehberlik hizmeti sunanların en azından Yetişkin Rehberliği, Teori ve Uygulaması Sertifikası’na sahip olması gerekir. Rehberlik alanında bir dizi derece ve lisans üstü dersler de bulunmaktadır. CPD ile ilgili olarak, Sosyal Koruma Departmanı NEES personeline işleri ile ilgili olarak gereken eğitim, destek ve altyapı sunulacağını açıklamıştır.

Hırvatistan'da kariyer danışmanlığına yönelik formel bir eğitim ve kursu (lisans veya lisansüstü), LLCG kapsamında eğitim kurumu veya tüm sektörlerde kariyer danışmanlarının mesleki yetkinliklerine katkıda bulunacak sistematik ve bütüncül bir yaklaşım bulunmamaktadır. İstihdam Hizmetlerindeki kariyer danışmanlarının genellikle sosyal bilimlerde yüksek lisans derecesi vardır ve gerekli rehberlik becerilerini işbaşı eğitimleri ve mentorluk sayesinde edinirler. Mesleki lisanslarını sürdürebilmek için Sürekli Mesleki Gelişim programına dahil olmak zorundadırlar. 60 LLCG danışmanının eğitimi "Hırvat İstihdam Hizmetinin Danışanlara Hizmeti: Yaşamboyu Kariyer Danışmanlığı ve BİT Desteği" AB destekli projesi kapsamında gerçekleştirilecektir.

Hırvatistan'daki duruma benzer olarak Fransa'da da kariyer danışmanlarının çoğunun rehberlikle ilgili bir derecesi yoktur ve genellikle kariyer danışmanları "çalışma psikolojisi" alanından gelmektedir. CIO'da çalışan danışmanlar diplomaları vardır (Danışman- psikolog diploması). Temel rehberlik derslerine temel veya ileri eğitimde ulaşmak mümkündür ve bu dersler üniversiteler ve sektördeki büyük eğitim merkezleri tarafından verilir, örneğin INETOP (lise kariyer danışmanlığı & ileri eğitim kariyer danışmanlığı dersleri) veya CNAM ('işyeri psikologu' dereceleri). Sürekli Mesleki Gelişim-CPD ile ilgili olarak, kurumlar ve çalışanlar mesleki hedeflerine uygun olduğu sürece istedikleri eğitimi alıp, finanse edilmesini sağlayabilirler. Kurum dersleri seçebilir veya dersler çalışan tarafından seçilebilir. Bu durumda finansman DIF'ten (Droit individuel à la formation/ Bireysel Eğitim Hakları) karşılanır.

Polonya'da yüksek kalitede rehberlik hizmeti vermek için, öğretmen-kariyer danışmanı yeterlilikleri Milli Eğitim Bakanlığı'nın Mart 2009 tarihli kararında belirtilmiştir. Okul veya kurumun türüne göre, kariyer danışmanlığında birinci (lisans) veya ikinci (yüksek lisans) derece veya kariyer danışmanlığında her hangi bir lisans veya yüksek lisans derecesi ve kariyer danışmanlığında lisansüstü çalışmalar ve pedagojik arka plan gereklidir. İstihdam ofislerinde kariyer danışmanı olabilmek için bireyin tercihen psikoloji (%15), pedagoji (%40) veya sosyoloji (% 16'nın üzerinde) lisans derecesine sahip olması gerekmektedir. Geri kalan %25 çeşitli yüksek öğretim yeterliliklerine sahiptir. Kariyer danışmanlığında üç yıllık lisans derecesi ve kariyer danışmanlığı psikolojisi üzerine uzmanlaşan beş yıllık psikoloji derecesi dahil olmak üzere lisans üstü düzeyde çeşitli dereceler mevcuttur. Psikoloji mezunları ve çeşitli lisans derecelerine sahip bireyler için kariyer danışmanlığında doktora sonrası çalışmalar da bulunmaktadır.

Türkiye'deki kariyer danışmanlarının psikolojik danışmanlık/rehberlik lisans derecesine sahip olmaları gerekmektedir (diğer lisans derecelerine sahip olanların bu alanda eğitime ihtiyacı vardır). Ayrıca ülke çapında çeşitli üniversiteler tarafından verilen ve Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından hazırlanan 360 saatlik ileri eğitimi almak zorundadırlar. Eğitimi tamamladıktan sonra danışmanların sertifika almak için genel bir yeterlilik sınavını başarıyla geçmeleri gerekmektedir. Ankara Üniversitesi danışmanlara yönelik yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim sunmaktadır. Ülke çapında birkaç üniversite de danışmanlara yönelik eğitim verebilmek için akredite edilmiştir. Türkiye'de her kurumun kendine özgü CPD süreci vardır ve danışmanların bilgi ve becerilerini güncellemek amacıyla hizmet içi eğitimler verilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ve İşkur'un üniversiteler ile işbirliği içerisinde hizmet içi eğitim verdiği eğitim merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca söz konusu kurumlar danışmanlarına eğitim vermek üzere AB tarafından finanse edilen projeler de geliştirmektedir. AB ülkelerine düzenlenen çalışma ziyaretleri de sürekli mesleki gelişim sağlamak için çeşitli fırsatlar sunmaktadır.

Avusturya'da son zamanlarda yapılan bir araştırma göre danışmanların eğitim düzeyi yüksektir. Ancak, yine de sadece bazıları kariyer danışmanlığı üzerine eğitim almıştır. Danışmanların sahip oldukları dereceler ve eğitimler arasında en çok rastlananlar psikoloji ve pedagoji, eğitmenin eğitimi, yaşam koçu, sosyal danışman ve genel profesyonel deneyimdir. Meslek profili ve eğitim standardı ve

kalitesi açısından resmi bir çerçeve mevcut değildir. Avusturya İstihdam Kurumu tarafından istihdam edilebilmek için federal eyaletlere göre değişen koşullar bulunmaktadır. Onluk bir değerlendirme sistemi kullanılarak danışmanların eğitim düzeyleri ve deneyimlerini değerlendirmeyi sağlayan mesleki bir yetkinlik analizi yapılmaktadır. Okullarda geliştirilmesi gereken bazı kılavuzlar kullanılmaktadır. Danube Kreams Üniversitesi ve St. Wolfgang'taki Yetişkin Eğitimi Federal Enstitüsü eğitsel ve mesleki rehberlik alanında dersler vermektedir. Sürekli Eğitim Akademisi (wba – Weiterbildungsakademie) kalite standartlarına uygun olarak kariyer danışmanlarının formel veya resmi olmayan yollarla edinilmiş beceri ve yetkinliklerini sertifikalandırmakta ve wba-diploması vermektedir. Bu sertifikaya dayanarak wba-diploması almak mümkündür. Bunlar Avusturya'da kariyer danışmanlığı eğitimi ve öğretimine yönelik gelişmeleri ve büyümeyi ortaya koymak için verilmiş örneklerdir. Çeşitli eğitim kurumları tarafından verilen kapsamlı kurslar ve akademik düzeyde kurslar da bulunmaktadır. Genel olarak Avusturya'daki danışmanlar sürekli eğitim ve gelişim konusunda oldukça aktif gibi görünmektedir. Yapılan bir araştırmaya göre araştırmaya katılan 300'ün üzerinde danışmanın üçte ikisi son zamanlarda ileri eğitim faaliyetlerine katılmıştır.

7. KARIYER DANIŞMANLARINA YÖNELİK MEVCUT AĞLAR

İrlanda'da kariyer danışmanlarının bilgi ve iyi uygulamalarını paylaşabilecekleri resmi ve gayri resmi forumlar/ağlar bulunmaktadır. LESN Arabuluculuk Forumu her ay resmi bir toplantı düzenlemektedir ve toplantıda bir araya gelen danışmanlar bilgi alışverişinde bulunmakta ve kariyer rehberliğinde gündemdeki konuları tartışmaktadır. 2011 Ekim ayında oluşturulan Ulusal Rehberlik Forumu rehberlik hizmetlerinin sunumunda ve kariyer danışmanlarının gelişiminde yer alan uzmanlara yönelik ulusal bir iletişim ve işbirliği fırsatı sunmaktadır. 1200'ün üzerinde kariyer danışmanını temsil eden Kariyer Danışmanları Enstitüsü de üyelerinin bir araya gelmesini ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlayan konferans ve toplantılar organize etmektedir. İrlanda, hareketliliği özendiren, kariyer danışmanları ve bireylere uzman yardımı sağlayan ve danışmanların ve bireylerin Avrupa vatandaşlarına sunulan fırsatları anlamalarını sağlamayı amaçlayan Euroguidance ağının bir parçasıdır. Balymun İş Merkezi personeli ve GEMS NI arasında yılda bir kere olmak üzere danışmanların deneyimlerini paylaşmalarını, rehberlik yöntemlerini tartışmalarını ve birbirlerine destek olmalarını sağlayan gayri resmi toplantılar yapılmaktadır.

Ocak 2011 tarihinden itibaren Hırvatistan, istihdam ve eğitim alanlarında yaşam boyu kariyer rehberliği politikalarını herkes için eşit hale getirmek amacıyla Avrupa Yaşam boyu Rehberlik Politika Ağı'na (ELGPN) dahil olmuştur. Hırvatistan Euroguidance ağının bir parçasıdır ve ayrıca yayınlar ve kongreler aracılığıyla dünya çapında uzmanların deneyim alışverişinde bulunmalarını sağlayan Uluslar arası Eğitim ve Mesleki Rehberlik Derneği'nin de (IAEVG) bir üyesidir. Ayrıca CES danışmanların ulusal düzeyde koordinasyon ve işbirliğini geliştirmek amacıyla tüm danışmanlarına yönelik yıllık bir toplantı organize etmektedir. Buna ek olarak Hırvatistan Psikoloji Odası Rehberlik Departmanı ve Hırvatistan Psikoloji Derneği düzenli olarak çalıştaylar, konferanslar ve toplantılar düzenlemektedir. Ayrıca 2012 yılında Ulusal Yaşamboyu Kariyer Rehberliği Forumu oluşturulması planlanmaktadır.

Fransa'da tematik seminerler ve konferanslar çeşitli kurumlar tarafından düzenlenmektedir; en çok bilinenler INETOP, CNAM ve IISC'dir (Institut International de Sociologie Clinique). Eğitim ve yaşamboyu öğrenme konularında eğitimlere yönelik bilgi kaynakları sunan bölgesel merkezler profesyonelleri hedefleyen ve bilgi alışverişini sağlayan forumlar organize etmede aktiflerdir. Société Française de Coaching gibi bireysel olarak danışmanlara ve koçlara hizmet veren ağlar da mevcuttur. 'Bilan de compétences' hizmetini finanse eden eğitim kalite fonları (OPCA ve OPACIF) akredite edilmiş 'Bilan de compétences' merkezlerinin akranlar arasında bilgi alışverişini sağlayacak uygulama-analiz

grupları oluşturmasını gerekli kılmaktadır. Resmi olarak organize edilen ve düzenli bir şekilde toplanan bu grupların yanı sıra, gayri resmi temalar katılımcılar tarafından gündeme getirilmektedir. Bazı ağlar da yine çeşitli faaliyetler organize etmektedir veya bilgi alışverişini sağlayan gayri resmi ağlar oluşturmaktadır, örneğin ulusal CIBC (unions of Centres de bilans de compétences) ağı ve Yerel Misyonlar Ulusal Ağı (missions locales). Fransa ayrıca Euroguidance ağının da bir üyesidir.

Raporda bahsedilen diğer ülkeler gibi Türkiye’de Euroguidance ağının bir parçasıdır. İŞKUR ayrıca danışmanlarının deneyimlerini paylaşmalarına olanak tanıyan bir forumu bulunmaktadır. Polonya’da Okul ve Meslek Danışmanları Derneği kariyer danışmanlığı üzerine çeşitli konferanslar düzenleyen bir sivil toplum örgütüdür. Polonya’daki kariyer danışmanları , kariyer ve bireysel danışmanlığın gelişimine destek olmayı hedefleyen Kariyer ve Bireysel Danışmanlar Derneği’ne de üye olabilirler. Rehberlik hizmetleriyle ilgili olan tüm bireylerin iletişim ve işbirliği oluşturması için bir platform kurmayı ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlamayı amaçlayan Ulusal Yaşamboyu Rehberlik Politikası Formu eğitimler, çalıştaylar ve konferanslar organize etmektedir. Hırvatistan’da olduğu gibi Polonya’da Avrupa Yaşamboyu Rehberlik Politika Ağı’nın bir parçasıdır ve ayrıca uluslar arası projelerde yer almaktadır. Personel ve Kariyer Danışmanlığı Öğrenci Topluluğu da yıllık olarak ülke çapında Öğrenci Bilim Konferansı düzenlemektedir.

Avusturya’da danışmanlar arasında ağ oluşturma ve deneyim paylaşımını amaçlayan ve rehberlikte kalite yönetimi ile ilgilenen ağlar ve dernekler bulunmaktadır, örneğin Avusturya Kariyer Danışmanları (VBB – Verband für Berufs- und Bildungsberatung) ve Eğitim ve Kariyer Danışmanları Derneği (ÖVBBL – Vereinigung für Bildungs-, Berufs- und LaufbahnberaterInnen). Hırvatistan ve Polonya’da olduğu gibi Avusturya da Avrupa Yaşamboyu Rehberlik Politika Ağı’nın bir parçasıdır. Avusturya diğer ülkelerde olduğu gibi Euroguidance Ağı’nın da bir parçasıdır. Avusturya Euroguidance faaliyetleri kapsamında ulusal ve uluslar arası düzeylerde rehberlik hizmetlerinde yer alan paydaşlar arasında ağ oluşturmaya amaçlanmaktadır.

Raporda bahsedilen tüm ülkelerin danışmanların bilgi ve iyi uygulama alışverişinde bulunmalarına olanak sağlayan ulusal ve uluslar arası ağları bulunmaktadır. Rehberlik dernekleri, ulusal rehberlik forumları ve çeşitli rehberlik kurumları ulusal düzeyde bu tür hizmetler verebilmek için organizasyonlar ve konferanslar düzenlemektedir. Uluslararası düzeyde ise Euroguidance Ağı ve Avrupa Yaşamboyu Rehberlik Politika Ağı (ELGPN) bu rolü üstlenmektedir.

8. MEVCUT YÖNTEMLER, ÖRNEĞİN EL KİTAPLARI, VERİ TABANLARI, KAYNAKLAR, vs.

İrlanda’da kariyer danışmanları formal ve informal yollarla rehberlik yöntemleri konusunda bilgilerini güncel tutmaktadırlar. Informel olarak akranlar ve meslektaşlar arasında bilgi paylaşımı danışmanların yeni bilgi ve yöntemler hakkında bilgi edinmelerini sağlar. İrlanda’da formal yöntemlerin çoğu NCGE web sayfası, kariyer portalı, qualifax, kariyer yolu ve dergiler gibi online kaynaklardır. Bu kaynaklar eğitim/kurslar ve kariyer bilgisine yönelik güncel ve detaylı bilgiler sunmalarına rağmen, bazıları daha az güncellenmektedir ve bu da güncelliğini yitirmiş bilgilerin sunulmasına yol açmaktadır. AHEAD özel gruplarına gelince, Yüksek Öğretime Erişim ve Engelliler Derneği engelli öğrencilerin ileri ve yüksek öğretime tam katılımını sağlamak ve mezun olduktan sonra istihdam edilmelerini sağlamak için çalışmalar yürütmektedir. Söz konusu dernek kariyer danışmanlarına da eğitimde engelli sorunlarına yönelik bilgi vermektedir. AB projelerinde üretilen yöntem ve materyaller de danışmanları bilgilendirmektedir.

Fransa'daki kariyer danışmanları formel ve resmi olmayan kaynaklar aracılığıyla rehberlik konusunda bilgi sahibi olmaktadır. Dergiler, yayınlar, basın, reklamlar danışmanların bilgilerini güncel tutmaktadır ve İrlanda'ya benzer olarak akran tartışmaları kullanılmaktadır. Fransa'ya özgü olarak Viadeo ve LinkedIn gibi sosyal ağlar aracılığıyla danışmanlar bilgi ve deneyimlerini paylaşmaktadırlar. Ancak, bilgi paylaşımı genellikle organizasyonlar ile ilgili olmaktadır ve araçların kullanımını içermemektedir. Fransa'da mevcut pek çok kaynak varken kariyer danışmanlarına yönelik popüler bir online platform yoktur ve kaynaklar oldukça dağınıktır.

İrlanda'da olduğu gibi Polonya'da da kariyer danışmanları bilgi ve uygulamalarını geliştirmek amacıyla AB projelerinden elde edilen yöntem ve bilgileri, web sitelerini ve online portalları kullanmaktadırlar. Kamu istihdam hizmetinde çalışan danışmanların kullanımına yönelik birleştirilmiş bir bilgi kaynağı mevcuttur ve danışmanların meslekler ve işler üzerine çok çeşitli bilgiye erişimini sağlamaktadır. Buna ek olarak Doradca 2000 adını taşıyan meslekler ve eğitim kurumları konusunda bilgi sağlayan bilgisayar temelli online bir kaynağa erişimleri vardır. Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı danışmanlara yönelik el kitapları da yayınlamaktadır.

Hırvatistan İstihdam Hizmeti (CES) kapsamındaki Mesleki Rehberlik ve Seçme Kalite Standartları Hırvatistan'da rehberlik hizmetlerinin süreçlerini, faaliyetlerini, yöntemlerini, hedef gruplarını ve çıktılarını, vs. tanımlamaktadır. İrlanda'da olduğu gibi Hırvatistan da danışmanlarını engelli danışanlar ve diğer özel gruplara yönelik gerekli bilgi ve kaynaklar ile donatmaya çalışmaktadır. "Engelli bireylerin işgücü piyasasına girmelerini destekleme" projesi kapsamında engelli bireylerin istihdam edilmelerini kolaylaştırmaya yönelik farklı yöntemleri içeren bir el kitabı, kariyer danışmanları, işverenler ve engelli bireylere destek sunan bir web portalı ve işverenler ve engelli bireylere yönelik rehberler geliştirilmiştir.

Türkiye'de rehberlik hizmeti sunan kurumlar gazeteler, dergiler ve poster kullanarak danışmanlarına yeni yöntemlerle ilgili bilgi ve materyaller sunmaktadır. Türkiye'de danışmanların bilgi edinmek için kullandıkları online platformlara gelince, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan " Mesleki ve Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında 65 meslek standardı belirlenmiş ve internet ortamında kullanıma sunulmuştur.

Türkiye ile benzer olarak Avusturya'da bazı rehberlik hizmeti sunan kurumlar danışmanlarına ihtiyaç duydukları materyalleri sağlamaktadır; örneğin Eğitim, Sanat ve Kültür Federal Bakanlığı eğitim sektöründeki kariyer danışmanlarına materyaller sağlamaktadır.

Avusturya'da danışmanlar interneti de bilgi edinmek için aktif bir biçimde kullanmaktadırlar. Okullar, üniversiteler ve meslekler ile ilgili bilgi sunan bir web sitesi mevcuttur. Lise öğrencilerine yoğun bir biçimde rehberlik hizmeti sunan 'Studienchecker' adında bir online kaynak da geliştirilmiştir. Avusturya Kamu İstihdam Hizmeti (AMS) Avusturya'daki meslek ve eğitim fırsatları ve danışmanlara yönelik rehberlik yöntemleri kapsamlı bir veri setini içeren online bilgi kaynaklarına sahiptir. AMS'nin araçları iyi bilinmektedir ve danışmanlar tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır; danışmanların % 40-50'si uygulamalarında bu araçları kullanmaktadır. Avusturya'daki sosyal taraflar da online kariyer bilgisi vermektedir, örneğin BIC (Bilgisayar Ortamında Kariyer Bilgisi) Avusturya Ticaret Odası tarafından sunulmaktadır.

Özet olarak ülkelerin çoğu bilgiye ve yeni rehberlik yöntemlerine ulaşmak için formel yöntemleri kullanmaktadır. Sadece İrlanda ve Fransa danışmanların bilgilerini güncel tutmak için hem formel ve hem de informel yöntemleri kullanmaktadırlar. Online kaynaklar danışmanları yeni yöntemler ve kaynaklar konusunda bilgilendirmek amacıyla giderek daha çok kullanılmaktadır. Sosyal ağların artan

önemi ve kullanımı sayesinde diğer ülkeler de Fransa'nın sosyal medyadaki uygulamalarını takip edecek gibi görünmektedir.